



EUROOPAN UNIONI

EUROOPAN PARLAMENTTI

NEUVOSTO

Bryssel, 18. maaliskuuta 2026
(OR. en)

2025/0262(COD)

PE-CONS 8/26

NDICI 3	COWEB 11
DEVGEN 14	ELARG 12
RELEX 114	MAMA 24
PE 10	MOG 28
ACP 11	GLOBAL GATEWAY 8
COAFR 27	FIN 163
COASI 23	ECOFIN 117
COEST 71	CODEC 126
COLAC 14	

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia: EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS asetuksen (EU) 2021/947 muuttamisesta ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn tehokkuuden parantamiseksi

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON
ASETUS (EU) 2026/...,**

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

**asetuksen (EU) 2021/947 muuttamisesta
ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn tehokkuuden parantamiseksi**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 209 ja 212 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä¹,

¹ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 10. maaliskuuta 2026 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Unionin ulkoisen toiminnan rahoitusvälineet, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/947² perustettu Euroopan kestävän kehityksen rahasto plus (EKKR+), perustuvat edelleen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklan 5 kohdassa ja 8 ja 21 artiklassa vahvistettuihin unionin ulkoisen toiminnan tavoitteisiin ja periaatteisiin sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 208 artiklassa vahvistettuun unionin kehitysyhteistyöpolitiikkaan. Asetuksella (EU) 2021/947 perustetun ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn tehokkuutta parantavia toimenpiteitä olisi toteutettava tavalla, joka on täysin yhdenmukainen kyseisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa, ja samalla olisi varmistettava unionin toimintapolitiikkojen ja kumppanimaiden omien prioriteettien yhdenmukaistaminen.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/947, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2021, naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 466/2014/EU muuttamisesta ja kumoamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta (EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

- (2) Maailmanlaajuinen geopoliittinen ja -taloudellinen tilanne edellyttää, että unioni vahvistaa sitoutumisensa molempia osapuolia hyödyttävien kumppanuuksien luomiseen kumppanimaiden kanssa, mukaan lukien sitoutuminen demokraattisten instituutioiden lujittamiseen, alueellisen vakauden ja turvallisuuden vahvistamiseen, muuttoliikkeeseen liittyviin haasteisiin vastaamiseen, inhimillisen kehityksen edistämiseen, toimitusketjujen monipuolistamiseen, sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestyksen ylläpitämiseen ja Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan seurauksien käsittelyyn.
- (3) Unioni ja sen jäsenvaltiot ovat edelleen yhdessä maailman suurimmat julkisen kehitysavun antajat, ja niiden strategiset tavoitteet ja toimet edellyttävät sen vuoksi vahvaa näkyvyyttä. Osana Team Europe -lähestymistapaa unionin ja sen jäsenvaltioiden kansainvälistä yhteistyötä koskevien politiikkojen olisi täydennettävä toisiaan, jotta voidaan parantaa niiden yhteisen avun tehokkuutta, vaikutusta ja lisäarvoa ja lisätä tietoisuutta unionin ja sen jäsenvaltioiden toimista kumppanimaissa ja näiden toimien näkyvyyttä.

- (4) Euroopan kilpailukyvyn tulevaisuudesta vuonna 2024 annetussa Draghin raportissa suositellaan, että varmistetaan yksityisen sektorin laajempi osallistuminen ja vähennetään liiallisia ulkoisia riippuvuuksia turvaamalla raaka-aineiden, puhtaan energian, kestävien liikennepolttoaineiden ja puhtaan teknologian saanti eri puolilta maailmaa ja parantamalla ja hyödyntämällä Global Gateway - strategiaa, joka on esitetty Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille 1 päivänä joulukuuta 2021 annetussa yhteisessä tiedonannossa ”Global Gateway”, jäljempänä ’Global Gateway’, sekä laajentumismaiden kasvusuunnitelmia ja naapurialueiden kanssa tehtäviä kokonaisvaltaisia kumppanuuksia, jotka edellyttävät lisävaroja.
- (5) Tärkeä unionin rahoitusväline Global Gateway -strategian tavoitteiden saavuttamiseksi ja strategisten investointien toteuttamiseksi on EKKR+ ja erityisesti sen talousarviotakuu, joka on osa ulkosuhdetoimien takuujärjestelyä. Ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn tehokkuushyödyt vapauttaisivat rahoitusta unionin ulkoisen toiminnan prioriteetteihin, mukaan lukien mahdollisesti Global Gateway -strategian laajentaminen, samalla kun sovellettaisiin eriytettyä tilannekohtaista lähestymistapaa kumppanimaihin, erityisesti niihin, joiden tilanne on todettu epävakaaaksi tai joissa on käynnissä konflikti, vähiten kehittyneisiin maihin ja erittäin velkaantuneisiin köyhiin maihin.
- (6) Kun otetaan huomioon ulkomaisen vaikuttamisen ja kilpailevien aloitteiden riskit, EKKR+:n täytäntöönpanossa olisi kiinnitettävä huomiota sen varmistamiseen, että unioni antaa ulkosuhdetoimien takuujärjestelyn mukaista tukea ainoastaan toimille, jotka ovat unionin arvojen ja etujen mukaisia ja joilla varmistetaan tasapuoliset toimintaedellytykset ja reilu kilpailu unionin yrityksille.

- (7) EKKR+:aan kohdistuu erittäin suuri kysyntä Euroopan investointipankista (EIP), Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankista (EBRD) ja muista kehitysrahoituslaitoksista, kuten komission vuosien 2014–2020 ja 2021–2027 monivuotisten rahoituskehysten mukaisten ulkoisen toiminnan rahoitusvälineiden arvioinnissa vahvistettiin.
- (8) EKKR+-takuuta voitaisiin korottaa vuoteen 2027 asti käyttämällä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2017/1601³ perustetun Euroopan kestävän kehityksen rahaston (EKKR) ylijäämiä ja hyödyntämällä tehokkaammin unionin talousarviotakuuta vähentämällä unionin vastuuta 65 prosentista 60 prosenttiin EIP:n yksinomaisen erityisen investointi-ikkunan puitteissa toimille, joissa on mukana valtiollisia vastapuolia ja muita kuin kaupallisia valtiotason alapuolella olevia vastapuolia. Kyseinen vastuunvähennys tulisi voimaan vasta sen jälkeen, kun komission ja EIP:n välistä vastaavaa takuusopimusta on muutettu. Vanhojen välineiden ylijäämien osoittaminen EKKR+:aan ei saisi vaikuttaa vuoden 2027 jälkeisestä monivuotisesta rahoituskehyksestä käytäviin neuvotteluihin.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1601, annettu 26 päivänä syyskuuta 2017, Euroopan kestävän kehityksen rahaston (EKKR), EKKR-takuun ja EKKR-takuurahaston perustamisesta (EUVL L 249, 27.9.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1601/oj>).

- (9) EKKR-takuun ylijäämien osoittaminen EKKR+:n rahoittamiseen 31 päivästä joulukuuta 2024 alkaen edellyttää poikkeamista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509⁴ 216 artiklan 4 kohdan a alakohdasta.
- (10) Jotta voidaan varmistaa tasapainoinen ja osallistava ulkoinen toiminta, jossa otetaan huomioon unionin laajemmat geopoliittiset sitoumukset, EKKR-takuun määrärahojen ylijäämien osoittamisessa EKKR+-rahoitukseen olisi tasapainotettava kaikkien tukikelpoisten alueiden välistä rahoitusta asetuksessa (EU) 2021/947 vahvistettujen maantieteellisten määrärahaosuuksien mukaisesti ja erityisesti kyseisen asetuksen 6 artiklan 2 kohdan a alakohdassa vahvistettuihin maantieteellisiin ohjelmiin kohdennettuihin vähimmäismääriin nähden.
- (11) EKKR+-takuun varojen käyttäminen EKKR-takuuseen perustuvien maksuvaatimusten maksamiseen 31 päivästä joulukuuta 2024 alkaen edellyttää poikkeamista asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 214 artiklan 6 kohdasta.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2024/2509, annettu 23 päivänä syyskuuta 2024, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (12) EIP:n, EBRD:n ja kehitysrahoituslaitosten valmiuksia käyttää tehokkaasti lisävaroja olisi parannettava yksinkertaistamalla rahoitusta yhdistäviä toimia koskevaa kehystä, yhdistämällä saman toteutuskumppanin kanssa tehdyt takaussopimukset ja teknistä apua koskevat sopimukset ja vähentämällä taloudellista raportointia neljännesvuosittaisesta raportointivelvoitteesta velvollisuuteen raportoida kahdesti vuodessa. Yksinkertaistaminen on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan saada liikkeelle yksityisiä investointeja laajamittaisesti, lisätä unionin varojen vipuvaikutusta ja luoda ennustettava ympäristö yksityisille kumppaneille, jotka haluavat investoida yhdessä kestäväan kehitykseen.
- (13) Yksinkertaistamisen vuoksi olisi lisäksi poistettava toteutuskumppaneiden velvollisuus tarkastaa takuusopimusten mukaisia yksittäisiä toimia koskevat tiedot, jotka toteutuskumppaneiden on määrä toimittaa komissiolle vuotuisessa raportoinnissaan, sillä asetuksessa (EU, Euratom) 2024/2509 ei edellytetä tätä.
- (14) Tehokkuuteen ja yksinkertaistamiseen olisi liitettävä asianmukainen avoimuus ja vastuuvollisuus noudattaen asetuksen (EU) 2021/947 41 artiklan 7 kohdan mukaisia komission raportointivelvoitteita suhteessa budjettivallan käyttäjään, mukaan lukien selkeät tiedot EKKR:n ja EKKR+:n tuloksellisuudesta, varojen vipuvaikutuksesta, varojen kohdentamisesta ohjelmiin ja hankkeisiin, havaituista kokonaisylijäämistä ja -alijäämistä, mahdollisten ylijäämien alkuperästä ja uudelleenkohdennettaviksi ehdotetuista määristä. Komission olisi raportoitava selkeästi ja säännöllisesti EKKR+-toimien täydentävyydestä, mukaan lukien näyttö siitä, että tuetuilla salkuilla on korkeampi riskiprofiili kuin toteutuskumppaneiden vastaavilla tavanomaisilla investointitoimilla.

- (15) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, jotka ovat unionin ja sen kumppanimaiden välisen sitoutumisen lisääminen ja unionin liiallisten ulkoisten riippuvuuksien vähentäminen, vaan ne voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla
Asetuksen (EU) 2021/947 muuttaminen

Muutetaan asetus (EU) 2021/947 seuraavasti:

1) korvataan 30 artiklan 4 kohta seuraavasti:

”4. Poiketen siitä, mitä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509* 212 artiklan 3 kohdassa säädetään, tämän asetuksen mukaisesti perustetusta rahoitusvälineestä aiheutuvat palautukset ja sen tuottamat tulot otetaan alkuperäiseen budjettikohtaan sen jälkeen, kun hallinnointikustannukset ja -palkkiot on vähennetty.

Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 216 artiklan 4 kohdan a alakohdassa säädetään, asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 41 artiklan 5 kohdan h alakohdan mukaisesti talousarvioesitykseen liitettyssä valmisteluasiakirjassa vuosina 2025, 2026 ja 2027 ilmoitettu asetuksen (EU) 2017/1601 mukaisen EKKR-takuun määrärahojen mahdollinen ylijäämä käytetään EKKR+:sta tuetun talousarviotakuun rahoittamiseen.

Tämän kohdan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitettut varat ovat asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja sisäisiä käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja.

* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2024/2509, annettu 23 päivänä syyskuuta 2024, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).”;

2) lisätään 31 artiklan 8 kohtaan alakohta seuraavasti:

”Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 214 artiklan 6 kohdassa säädetään, asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 214 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan b ja d alakohdassa tarkoitettuja EKKR+:n varoja, jotka liittyvät EKKR+:sta tuetun talousarviotakuun rahoittamiseen, käytetään EKKR-takuuseen perustuvien yli 10 miljoonan euron maksuvaatimusten maksamiseen vuonna 2025, 2026 ja 2027.”;

3) korvataan 36 artiklan 1 kohdan toinen alakohta seuraavasti:

”EIP:llä on tämän yksinomaisen erityisen investointi-ikkunanmukaisesti yksinoikeus toteuttaa toimia valtiollisten vastapuolten ja muiden kuin kaupallisten valtiotason alapuolella olevien vastapuolten kanssa. Yksinomaisessa erityisessä investointi-ikkunassa omien varojen osuudella tarkoitetaan jäännösriskin ottamista, ja EU:n takuun on katettava 60 prosenttia EIP:n rahoitustoimien puitteissa maksettujen ja taattujen määrien kokonaismäärästä, josta on vähennetty takaisin maksetut määrät ja johon on lisätty kaikki maksuihin ja takauksiin liittyvät määrät.”;

4) poistetaan 38 artiklan 6 kohta.

2 artikla
Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty ...ssa/ssä ... päivänä ...kuuta ...

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
